

Cựu thẩm phán bảo thủ mong mọi cựu văn đảng Cộng hòa đang sa lầy trong chủ nghĩa Trump (Trumpism)

© Trùng Dương @ [Diễn Đàn Thế Kỷ](#) (07/23 – Viewed 25/07/24)

[Luttig in 2005](#) © Wiki

Cựu Thẩm phán bảo thủ J. Michael Luttig, “Đảng Cộng hòa, cũng như ông Trump, phải chịu trách nhiệm về bản cáo trạng tháng Sáu này—và sẽ chịu trách nhiệm về bất kỳ bản cáo trạng và truy tố nào dành cho ông ta về (biến động) ngày 6 tháng Một. ⁽²⁰²¹⁾”

Ông [J. Michael Luttig](#), một đảng viên Cộng hòa, nguyên là thẩm phán tại tòa Kháng án liên bang từ 1991 đến 2006, do cựu Tổng thống Cộng hòa Bush (Cha) đề bạt. Trong tư cách là cố vấn cho Phó TT Mike Pence, ông Luttig đã ra điều trần trước Ủy ban Hạ viện đặc trách điều tra cuộc tấn công vào Điện Capitol ngày 6 tháng Một, 2021. Ông gọi cựu Tổng thống “Donald Trump và đồng minh cùng những người hỗ trợ họ là mối nguy cơ hiển nhiên (clear and danger) đối với nền dân chủ Mỹ.”

Do việc góp phần tích cực xúi giục nhóm bạo động tấn công vào tòa nhà Quốc hội nhằm cản trở Quốc hội chính thức công nhận kết quả bầu cử tổng thống cho ứng cử viên Joe Biden đắc cử vào ngày 6 tháng Một năm 2021 mà ông Trump cũng đang bị Bộ Tư pháp điều tra và có thể bị truy tố. Đây là một trong những vụ điều tra hoặc đã bị truy tố liên quan tới ông Trump.

Trong phần mở đầu [bản điều trần](#) trước Ủy ban Điều tra Hạ viện diễn ra vào giữa năm ngoái, ông Luttig nghiêm khắc báo động: “Một cái cốc đã cắm thâu tim nền dân chủ của Mỹ vào ngày 6 tháng Một, 2021, và dao đang kè cổ nền dân chủ của chúng ta. Nước Mỹ đang lâm chiến trong cái ngày định mệnh này, nhưng không phải với một quyền lực ngoại bang. Mà là với chính mình. Chúng ta, những người Mỹ, đang gây chiến với nhau—đối với nền dân chủ của chúng ta.”

“Ngày 6 tháng Một chỉ là trận chiến tiếp nối, có thể thấy trước trong [cuộc chiến](#) (chống lại chính phủ liên bang) đã hoành hành ở Mỹ từ nhiều năm, mặc dù ngày đó (6 tháng Một) là trận chiến có hậu quả nặng nề nhất (so với) các cuộc chiến (chống lại chính phủ liên bang) cho đến nay,” ông Luttig nói. “Trên thực tế, ngày 6 tháng Một là một cuộc chiến riêng biệt, một cuộc chiến đối với nền dân chủ của Hoa Kỳ, một cuộc chiến do cựu tổng thống (Trump), các đồng minh trong đảng chính trị của ông và những người ủng hộ ông khởi sự và thực hiện một cách vô trách nhiệm. Cả hai cuộc chiến này đang hoành hành cho đến ngày nay.

“Một kết thúc êm thấm cho những cuộc chiến này rất là khẩn thiết. Cuộc chiến vì nền dân chủ của chúng ta có thể dẫn đến một kết thúc trong hòa bình cho cuộc chiến vì các giá trị văn hóa của nước Mỹ,” ông Luttig nói. “Nhưng nếu không thể đạt được một kết thúc hòa

bình cho cuộc chiến vì nền dân chủ của Hoa Kỳ, thì có rất ít cơ hội để kết thúc cuộc chiến đó một cách hòa bình. Việc giải quyết cuộc chiến tranh giành nền dân chủ của chúng ta là cần thiết để giải quyết bất kỳ cuộc chiến nào sẽ đến với nước Mỹ, cho dù xuất phát từ đâu. Mặc dù phe xúi giục gây chiến này còn từ chối nhìn nhận, song thực tế chính trị là chỉ có bên xúi giục cuộc chiến đối với nền dân chủ của chúng ta mới có thể chấm dứt cuộc chiến đó.”

“Giống như cuộc chiến của chúng ta từ thời xa xưa [ý chỉ cuộc Nội chiến Bắc Nam giữa thế kỷ 19], cuộc chiến vì nền dân chủ này đang thử thách xem quốc gia vốn hình thành trong Tự do của chúng ta có thể chịu đựng lâu dài,” ông Luttig nói. “Chúng ta phải hy vọng rằng ngày 6 tháng Một là chiến trận rất ráo của ít nhất là cuộc chiến chết người vì nền dân chủ của Hoa Kỳ.”

Như nhiều đảng viên Cộng hòa [chính thống](#) khác, ông Luttig vẫn không ngừng ưu tư về sức khỏe của đảng mình. Cuối tháng 6 vừa qua, sau tin Bộ Tư pháp Hoa Kỳ công bố bản cáo trạng dành cho ông Trump vì đã ngoan cố lưu trữ các tài liệu mật quốc gia không thuộc về ông sau khi rời khỏi chức vụ tổng thống, ông Luttig viết [bài](#) mà người viết mạo phép giới thiệu dưới đây, để chúng ta cùng học hỏi về tầm quan trọng của sự lành mạnh của các đảng phái trong một chế độ dân chủ đa nguyên.

Chưa quá trễ cho đảng Cộng hòa đổi hướng

Ông Donald Trump trong tháng Sáu vừa qua đã trở thành tổng thống Mỹ đầu tiên trong số các vị đương nhiệm hoặc cựu tổng thống trong lịch sử bị buộc tội chống lại quốc gia mà ông từng lãnh đạo và mong muốn lãnh đạo trở lại. Ông ta đã toan tính toán một cách cay độc rằng [bản cáo trạng](#) (của Bộ Tư pháp) dành cho ông sẽ đảm bảo rằng các đảng viên Cộng hòa hiện đang bênh vực ông sẽ chọn ông làm người đại diện để tranh cử chức tổng thống năm 2024. Vài tuần qua đã chứng minh rằng tính toán chính trị của ông ta có thể không sai.

Hành vi của chính vị cựu tổng thống có thể đã dẫn đến các cáo buộc, nhưng sự ủng hộ kiên quyết của nhóm đảng viên Cộng hòa xu nịnh trong hai năm qua đã thuyết phục ông Trump về khả năng bất tử chính trị của ông. Họ đã mang lại cho ông sự đảm bảo rằng ông có thể đánh cắp một số bí mật an ninh quốc gia nhạy cảm nhất của chính phủ sau khi rời Tòa Bạch Ốc – và đã khẳng định một cách phi lý rằng chúng là của ông và ông tùy tiện muốn làm gì với chúng thì làm mà không phải đối mặt với hậu quả chính trị. Thật vậy, sự ủng hộ xu nịnh của họ kể từ cuộc nổi dậy ngày 6 tháng Một tại Điện Capitol đã cho ông Trump mọi lý do để tin rằng ông có thể vượt qua những cáo buộc này và bất kỳ cáo buộc nào khác không chỉ để giành được đề cử của Đảng Cộng hòa mà cả thắng cuộc đua vào Nhà Trắng năm 2024.

Nói một cách dễ hiểu, đảng Cộng hòa phải chịu trách nhiệm như ông Trump về bản cáo trạng tháng (Sáu) này – và sẽ chịu trách nhiệm về bất kỳ bản cáo trạng và truy tố nào đối

với ông ta về vụ ngày 6 tháng Một. Người ta có thể nghĩ rằng, đối với một đảng vốn tự hào về sự quan tâm đến hiến pháp và nền pháp trị, thì sự kiện này phải đã khiến các quan chức của đảng và cả cử tri nghĩ tới một số biện pháp nào đó để tự kiểm điểm lại về sự ủng hộ lâu nay của họ đối với vị cựu tổng thống. Chắc chắn trước khi lao vào mùa bầu cử tổng thống 2024, nhiều đảng viên Cộng hòa sẽ phải nhận ra rằng đã đến lúc xét lại là họ đã hy vọng một cách hão huyền và ngây thơ tin tưởng nơi ông Trump.

Thế nhưng hiển nhiên là họ chưa nhìn thấy rằng bất kỳ một cuộc xét lại nào lại cần thiết lúc này. Như chỉ có đảng Cộng hòa mới có thể làm, họ đã biến khoảnh khắc đáng xấu hổ này thành một khoảnh khắc thậm chí còn đáng xấu hổ hơn—và đây cũng còn là một cách tự hủy—bằng cách vội vã trao vương miện cho ông Trump làm ứng cử viên của họ trước cả khi mùa bầu cử sơ bộ bắt đầu. Xây dựng chiến dịch tranh cử của đảng Cộng hòa xung quanh ứng cử viên hàng đầu vừa mới bị truy tố là một tính toán sai lầm chính trị to lớn, chưa kể hành động đó vừa hài hước vừa bi thảm cho đất nước. Không có một tập hợp các chính trị gia nào ngoài đảng Cộng hòa lại nghĩ đến việc tranh cử tổng thống Mỹ bằng cách chạy đua chống lại Hiến pháp và pháp quyền như vậy. Nhưng đó lại chính là những gì họ đang hoạch định.

Các vị lèo lái Đảng Cộng hòa đã ngây thơ nghĩ rằng chính vì ông Trump bị truy tố và có thể cả bị kết tội lại là niềm hy vọng tốt nhất mà họ có được để giành lại tòa Nhà trắng. Nhưng hấp tấp xây dựng chiến dịch tranh cử theo khuôn mẫu rồ dại đó của họ chỉ khiến cho nó sớm bị yếu mệnh mà thôi. Như thế, họ sẽ chỉ cố gắng bào chữa cho cái không thể bào chữa được nữa thôi.

Đồng loạt và ngay lập tức các bộ phận của đảng Cộng hòa đã khởi động bộ máy chính trị thấy-trước-là-tự-đánh-bại-này của họ vào thế sẵn sàng cao độ. Ngay sau khi bản cáo trạng trong vụ án tài liệu được công bố, ông Trump đã kích hoạt chiến dịch tranh cử đang ỉu sù của mình, lập lại tuyên bố mình là “kẻ vô tội” bị nạn nhân hóa bởi một “cuộc săn lùng phù thủy vĩ đại nhất chưa từng có” bởi kẻ thù chính trị “thậm tham những” của ông, tức chính quyền Biden. Hôm thứ Năm (22 tháng Sáu), ông còn nói thêm rằng tất cả là một phần của chiến dịch do Bộ Tư pháp và cơ quan FBI đồng âm mưu để “gian lận” cuộc bầu cử năm 2024 nhằm chống lại ông.

Từ vị trí thứ hai xa xôi của mình [trong cuộc vận động tranh cử kỳ sơ bộ của đảng Cộng hòa], Thống đốc Ron DeSantis của Florida [tố cáo](#) chính quyền Biden đã “vũ khí hóa việc thực thi pháp luật liên bang” chống lại ông Trump và đảng Cộng hòa. Mike Pence (cựu phó tổng thống thời chính quyền Trump) thì nghiêm trang tuyên bố bản cáo trạng mang tính chính trị. Và cả Thống đốc DeSantis và ông Pence đều cam kết—trong một cuộc sơ khảo mới đây của đảng Cộng hòa—rằng vào ngày đầu tiên nhậm chức, họ sẽ sa thải giám đốc FBI, ông Christopher Wray, là người do chính ông Trump bổ nhiệm, hiển nhiên là vì sự bất ổn ông Wray đã tạo ra cho họ trong cuộc điều tra ông Trump. Kevin McCarthy, Chủ tịch Hạ viện, đã [vạch](#) rõ chiến lược đầy nguy hiểm này của đảng Cộng hòa: “Tôi và mọi người Mỹ

tin vào luật pháp, đứng về phía Tổng thống Trump chống lại sự bất công nghiêm trọng này. Đảng Cộng hòa tại Hạ viện sẽ cáo buộc hành động vũ khí hóa quyền lực tro trên này phải chịu trách nhiệm.”

Giờ thì không gì có thể ngăn cản đảng Cộng hòa được cả, cho đến khi họ thành công trong việc chính trị hóa hoàn toàn nền pháp quyền để phục vụ cho mục đích chính trị đảng phái của họ. Nếu bản cáo trạng dành cho ông Trump về các cáo buộc của Đạo luật Gián điệp—chưa kể đến bản cáo trạng gần như chắc chắn hiện nay dành cho ông vì âm mưu cản trở Quốc hội chứng nhận ông Biden là tổng thống vào ngày 6 tháng Một—không thể lung lạc Đảng Cộng hòa khỏi cảm quan chính trị đang hấp hối của họ, thì chính đảng này cũng không thể tự cứu được. Mà cũng chẳng nên cứu nữa làm gì.

Không có con đường nào đến Nhà Trắng cho đảng Cộng hòa với ông Trump. Ông sẽ cần mọi lá phiếu của đảng Cộng hòa và của khối cử tri độc lập, và có vô số đảng viên Cộng hòa và độc lập sẽ không bao giờ bỏ phiếu cho ông, nếu không vì lý do hoàn toàn chính đáng nào khác ngoài việc ông đã làm hỏng nền dân chủ của Mỹ và hiện còn đang nỗ lực làm hại nền pháp trị của đất nước. Không một đảng viên Dân chủ lành mạnh nào sẽ bỏ phiếu cho ông Trump—ngay cả so với ông Biden già nua—khi có rất nhiều đảng viên Cộng hòa chính thống sẽ từ chối bỏ phiếu cho ông Trump. Tất cả điều này đều rõ ràng cho ta thấy, và càng khiến ta thấy là khó hiểu hơn rằng tại sao nhiều đảng viên Cộng hòa vẫn không chịu nhìn thấy như vậy.

Gần 50 năm trước, khi đảng Cộng hòa phải đối mặt với việc xét lại vào giờ thứ 11 đối với một tổng thống khác của họ về những hành vi phạm tội ít nghiêm trọng hơn nhiều so với lần này, các chính khách cao niên của đảng đã cùng nhau tiến vào phòng Bầu dục (văn phòng) của Tổng thống Richard Nixon và nói cho ông ta sự thật. Đó là ông ta đã mất sự ủng hộ của đảng Cộng hòa và ông sẽ bị luận tội nếu ông không từ chức. Nixon đã từ chức vào ngày hôm sau và rời Nhà Trắng một ngày sau đó.

Đó là ý nghĩa của việc **đặt đất nước lên trên đảng phái** (nhấn mạnh của người dịch). Lịch sử có xu hướng nhìn thuận lợi đối với một đảng biết viết nên lịch sử của chính mình, như (chính khách) Winston Churchill có lẽ đã nói. Đảng Cộng hòa đã chờ đợi một cách vô vọng để có được tính cách chính trị tuyệt đối [political absolutism, tức một thể chế trong đó quyền hành tập trung vào người lãnh đạo, như trong chế độ quân chủ chuyên chế]. Đã đến lúc họ cần đặt đất nước trước đảng phái của họ và rút ngay khỏi bờ vực thẳm—vì lợi ích của đảng, cũng như của quốc gia.

Nếu không là bây giờ, thì họ cũng phải biết giữ im lặng.

TD (07/2023)

Vài đường links trong bài:

[Who is J. Michael Luttig and why is he testifying in the Jan. 6 hearings?](#)

Read: [J. Michael Luttig's opening statement at Jan. 6 select committee hearing](#)

[J. Michael Luttig: "It's Not Too Late for the Republican Party"](#)

[U.S. v. Trump Nauta – United State Department of Justice](#)